Aan de Gemeenteraad

Gorinchem, 30 april 2026
Betreft: Programmabegroting 2027 en meerjarenraming 2028–2030
Bedrijfsvoeringsorganisatie Reinigingsdienst Waardlanden

Geachte raad,

Hierbij bieden wij u de Programmabegroting 2027 en de meerjarenraming 2028–2030 van de Reinigingsdienst Waardlanden aan.

Algemeen

De afgelopen jaren hebben in het teken gestaan van de uitvoering en doorontwikkeling van het strategisch afval- en grondstoffenbeleid. Met de evaluatie van Diftar en de strategienota 2021–2025 als belangrijke bouwstenen, wordt in 2026 gewerkt aan een nieuw visiedocument met een daaraan gekoppeld uitvoeringsplan. Deze vormen gezamenlijk het fundament voor de verdere transitie naar een circulaire economie, waarin Waardlanden zich ontwikkelt als ketenregisseur en kennispartner voor gemeenten en inwoners.

De resultaten van de afgelopen jaren laten zien dat we gezamenlijk stappen blijven zetten richting verdere afvalreductie en betere grondstoffenscheiding. Tegelijkertijd wordt steeds duidelijker dat de opgave complexer wordt. Verdere reductie van restafval vraagt om verfijning van beleid, intensievere samenwerking en gerichte gedragsbeïnvloeding.

Van stabilisatie naar verdere doorontwikkeling

De afgelopen jaren hebben wij gericht gewerkt aan het versterken van onze financiële positie. Door strakke sturing, bewuste keuzes en continue monitoring zijn wij erin geslaagd onze financiële huishouding op orde te brengen waardoor we ‘in control’ zijn. Dit heeft ertoe geleid dat we geen overschrijdingen hebben gekend en financieel stabiel opereren.

Tegelijkertijd zien wij dat verdere doorontwikkeling noodzakelijk is, met name binnen de bedrijfsvoering, om de basis structureel op orde te brengen. Dit is essentieel om toekomstbestendig te blijven en te kunnen voldoen aan geldende wet- en regelgeving. De uitbreiding van taken, de toenemende complexiteit van de opgave en de rol van Waardlanden als regisseur in de keten vragen om een organisatie die hierop is ingericht. Dit vertaalt zich in een gerichte versterking en uitbreiding van functies, met name binnen de bedrijfsvoering.

De intensivering van onze bedrijfsvoering richt zich op de samenhangende ontwikkeling van de belangrijkste ondersteunende functies: ICT, KAM (kwaliteit, arbo en milieu/veiligheid), HR, inkoop en de directiesecretaris. Juist in de verbinding tussen deze disciplines ligt de sleutel tot een toekomstbestendige en professioneel ingerichte organisatie.

Digitalisering neemt hierin een centrale positie in. Om effectief te kunnen sturen, onze dienstverlening te verbeteren en inwoners beter te bedienen, is datagedreven werken essentieel. Dit vraagt om structurele investeringen in ICT, beheer en ondersteuning. In dat kader staan wij ook voor de noodzakelijke vervanging van het huidige AfvalRIS-systeem. Dit bedrijfskritische systeem is cruciaal voor onze uitvoering, maar heeft het einde van zijn levensduur bereikt. Vervanging is daarmee onvermijdelijk en vraagt om een substantiële investering,

zowel incidenteel als structureel. Tegelijkertijd biedt dit kansen om onze informatievoorziening te moderniseren en beter aan te laten sluiten op toekomstige ontwikkelingen.

Deze ontwikkeling raakt direct aan andere onderdelen van de bedrijfsvoering. Zo speelt HR een belangrijke rol in het beheersen van het ziekteverzuim. Door inzet op thema's zoals vitaliteit en door beter gebruik te maken van data, kunnen we gerichter sturen op verzuimreductie. Dit leidt niet alleen tot een gezondere organisatie, maar ook tot een afname van de afhankelijkheid van externe inhuur.

Ook de inkoopfunctie vraagt nadrukkelijk om verdere professionalisering. Het voldoen aan wet- en regelgeving is hierbij een randvoorwaarde. Dit is extra relevant gezien de geconstateerde onrechtmatigheid van €1,1 miljoen in de jaarrekening 2025. Door processen te verbeteren, rollen en verantwoordelijkheden te verduidelijken en beter gebruik te maken van (digitale) systemen, kunnen we de rechtmatigheid versterken en risico's beheersen.

Daarnaast speelt KAM een cruciale rol in het borgen van veiligheid en kwaliteit binnen onze organisatie. De recent uitgevoerde Risico-inventarisatie en -evaluatie (RI&E) heeft duidelijk gemaakt dat er nog diverse aandachtspunten zijn op het gebied van arbeidsomstandigheden en veiligheid. Dit onderstreept de noodzaak om hier gericht op door te ontwikkelen. Door deze aandachtspunten planmatig op te pakken, versterken we niet alleen de veiligheid en het welzijn van onze medewerkers, maar dragen we ook bij aan het terugdringen van verzuim en het verbeteren van onze operationele prestaties.

De directiesecretaris ondersteunt door het versterken van de bestuurlijke en organisatorische samenhang en het bewaken van integraliteit in besluitvorming.

De intensivering van de bedrijfsvoering vraagt daarmee om een integrale aanpak, waarin ICT, KAM, HR, inkoop en directieondersteuning elkaar versterken. Alleen op die manier kunnen wij onze organisatie verder professionaliseren, risico's beheersen en duurzaam blijven presteren.

Tijdens de radenbijeenkomst van 3 juni 2026 zullen wij nader ingaan op de uitbreidingen die in de begroting zijn opgenomen en welke uitdagingen hiermee worden opgelost.

Visievorming en uitvoeringsplan

In 2026 stellen wij een nieuw visiedocument op dat richting geeft aan de verdere ontwikkeling van Waardlanden in de komende jaren. Aan deze visie wordt een uitvoeringsplan gekoppeld, dat naar verwachting begin 2027 wordt afgerond.

In de voorliggende begroting zijn nog geen middelen gealloceerd voor de uitvoering van dit uitvoeringsplan. Tegelijkertijd merken wij op dat de uiteindelijke ambitie en concretisering van de visie van invloed zullen zijn op de benodigde middelen. Afhankelijk van de keuzes die daarin worden gemaakt, kan dit leiden tot een bijstelling naar boven of beneden.

Externe ontwikkelingen en onzekerheden

De externe omstandigheden blijven in hoge mate bepalend voor onze financiële positie. Wereldwijde onrust heeft geleid tot grillige prijsontwikkelingen, met name op het gebied van brandstof. Deze volatiliteit heeft direct invloed op onze kosten voor inzameling en transport.

Daarnaast zien wij een structurele stijging van de personeelslasten. Waar in de begroting 2026 nog werd uitgegaan van een indexering van 2,5%, laat de meest recente circulaire van het gemeentefonds een aanzienlijk hoger percentage zien van 5,7%. Deze ontwikkeling werkt door in onze loonkosten en heeft daarmee een substantiële impact op de begroting. Ook ontwikkelingen op de grondstoffenmarkt, verwerkingskosten en energievoorziening blijven onzeker en kunnen leiden tot aanvullende financiële schommelingen.

De optelsom van bovengenoemde factoren — stijgende personeelslasten, uitbreiding van de organisatie, noodzakelijke ICT-investeringen, systeemvervanging en externe prijsontwikkelingen — leidt tot een onvermijdelijke stijging van de kosten. In de voorliggende begroting zijn de volgende kosten opgenomen:

Verhoging verwerkingskosten	500
Verhoging CAO van 2,5% naar 5,7%	335
Toename afschrijvingskosten	285
Toename materiaal kosten	365
Toenamen ICT kosten	280
Totaal	**1.765**

De kracht van samenwerking

Juist in een context van toenemende onzekerheid en complexiteit blijft de kracht van Waardlanden gelegen in samenwerking. Daarbij zoeken wij actief de samenwerking op met partners om kennis te delen, kosten te beheersen en de kwaliteit van onze dienstverlening te versterken.

Concreet betekent dit dat wij voor de vervanging van het AfvalRIS-systeem gezamenlijk met AVRI optrekken in het doorlopen van dit traject. Daarnaast verkennen wij samen met RAD op welke wijze wij elkaar kunnen versterken, bijvoorbeeld op het gebied van informatiebeveiliging en privacywetgeving.

Tot slot zullen wij, samen met de gemeenten, nader onderzoeken of en waar verdere samenwerking mogelijk en wenselijk is. Door krachten te bundelen op onderdelen van de bedrijfsvoering kunnen we schaalvoordelen benutten, kennis delen en de organisatie als geheel verder versterken.

Met de voortzetting van de strategische koers en de verdere ontwikkeling van onze organisatie zijn wij ervan overtuigd dat Waardlanden goed gepositioneerd is om haar maatschappelijke opdracht ook in de komende jaren effectief en toekomstbestendig uit te voeren.

Tarieven

De financiële ontwikkelingen leiden tot een stijging van de tarieven voor 2027. Deze stijging is het directe gevolg van de hierboven geschetste ontwikkelingen en wordt nader toegelicht in de programmabegroting.

Wij benadrukken dat deze tarieven zijn gebaseerd op de inzichten van dit moment en dat verdere ontwikkelingen in 2026 en 2027 van invloed kunnen zijn op de uiteindelijke realisatie.

Zienswijze

Wij verzoeken u vriendelijk om uw eventuele zienswijze voor 1 juli 2026 in te dienen.

Met vriendelijke groet,
Het Bestuur van de Bedrijfsvoeringsorganisatie Reinigingsdienst Waardlanden,

A.C. Bikker
voorzitter